

УДК 336.2

В. В. Угрин,
аспірант кафедри податків та фіскальної політики
Тернопільського національного економічного університету

КОМПЛЕКСНА ОЦІНКА ДИСБАЛАНСІВ ПОДАТКОВОГО БОРГУ В УКРАЇНІ

Volodymyr Uhryn,
Graduate Student of Department of Taxes and Fiscal Policy of
Ternopil National Economic University

COMPREHENSIVE ASSESSMENT IMBALANCE TAX DEBT IN UKRAINE

Досліджено прояв дисбалансів у структурі податкового боргу в Україні. Виявлено, що контролюючими органами в сфері оподаткування облік податкового боргу здійснюється як за податковими так і неподатковими платежами. Запропоновано заборгованість з неподаткових платежів розуміти як бюджетну заборгованість платників податків. Доведено існування значних дисбалансів податкового боргу в розрізі державного та місцевих бюджетів і окремих податків та зборів. Відзначено, що в основному така заборгованість формується за рахунок ПДВ та податку на прибуток підприємств. Аналіз статистичних показників вказує на помилковість запровадження авансових платежів з податку на прибуток підприємств, що негативно відобразилось на розмірах податкового боргу з даного податку. Моніторинг податкового боргу в розрізі окремих його статусів дав можливість відзначити скорочення загальної суми податкового боргу в інертному статусі з одночасним його зростанням у підприємств та організацій, що перебувають в процедурі банкрутства.

The manifestation of imbalances in the tax debt structure in Ukraine are investigated in the article. The control authorities in the taxation sphere are revealed to carry out the accounting of tax debt connected with tax and non-tax payments. Non-tax payments debt is suggested to determine as budget arrears of taxpayers. The existence of considerable imbalances of tax debt in terms of state, local budgets and particular taxes and charges is proved. Tax arrears are observed to be formed mainly through value-added tax (VAT) and corporate profit tax (CPT). Based on the analysis of statistical indicators the fallibility of introduction of CPT advance payments is proved that had a negative effect on the amount of tax debt. The monitoring of tax debt in terms of its particular status showed the reduction in general amount of tax debt of inert status with its simultaneous rise concerning enterprises and organizations that are forced into bankruptcy.

Ключові слова. Податковий борг, дисбаланси податкового боргу, статуси податкового боргу, бюджетна заборгованість платників податків.

Keywords: tax debt, imbalances of tax debt, tax debt status, budget arrears of taxpayers.

Постановка проблеми. Динаміка податкового боргу протягом останніх років набула стрибкоподібного характеру, а скорочення його розмірів чергується із значним зростанням. Загальна сума податкового боргу залежить від заборгованості платників по окремих податках та зборах. Проте, відкритим залишається питання який із податкових платежів чинить більш істотний вплив на розміри та структуру податкового боргу? Чи існує взаємозв'язок між фіскальною роллю податку в структурі бюджетних надходжень та його часткою в загальному розмірі податкового боргу? На нашу думку, дослідження окреслених питань дозволить виокремити ключові пріоритети в процесі погашення податкового боргу за окремими податками та зборами.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Безпосередньо питанням обґрунтування інституту податкового боргу присвячені праці: В.І. Антипова, М. О. Бондаренка, В. А. Бортняк, А. В. Головач, Д. Г. Мулявки. Проблеми адміністрування податкового боргу досліджуються в роботах провідних вітчизняних науковців, серед яких: О. М. Десятнюк, А. І. Крисоватий, В. М. Мельник, О. М. Тимченко, А. М. Яковлева та ін. Віддаючи належне напрацюванням вітчизняних авторів відзначимо, що досі нез'ясованими залишається питання наявності внутрішніх дисбалансів в структурі податкового боргу.

Метою статті є здійснення комплексної оцінки дисбалансів податкового боргу в Україні.

Виклад основного матеріалу. Ведення обліку податкового боргу в Україні покладається на контролюючі органи в сфері оподаткування. Податковий борг платників податків виникає як за платежами до державного так і до місцевих бюджетів, що в свою чергу обумовлено розподілом окремих податкових надходжень згідно з Бюджетним кодексом України. Оскільки лева частина податків та зборів спрямовується саме до Державного бюджету України (ДБУ), то закономірно, що обсяги податкового боргу до держбюджету суттєво перевищують його розміри до місцевих бюджетів в Україні (МБУ) (табл. 1).

Таблиця 1.
Динаміка податкового боргу, що обліковується контролюючими органами в сфері оподаткування впродовж 2008-2014 років*

Роки	Податковий борг до ДБУ (без урахування платників податків, щодо яких порушено справу про банкрутство), млрд. грн.	в т.ч. податковий борг по податкових надходженнях, млрд. грн.	Податковий борг до МБУ (без урахування платників податків, щодо яких порушено справу про банкрутство), млрд. грн.	в т.ч. податковий борг по податкових надходженнях, млрд. грн.
2008	8632,8	6755,4	843,4	790,6

2009	10924,8	8891,2	1323,0	1197,9
2010	15031,1	12674,8	1690,4	1562,8
2011	7496,0	6457,1	1607,8	1589,8
2012	8263,5	7483,3	1862,6	1826,3
2013	9481,7	8699,9	2061,3	2035,9
2014 (станом на 01.09)	19035,6	17676,8	3868,0	3839,7

*Джерело: побудовано на основі [1]

Діагностика показників наведених в табл. 1 демонструє наявність розбіжностей між загальними показниками податкового боргу, що обліковуються органами стягнення та показниками боргу за податковими надходженнями. Відзначимо, що особливо суттєвими є такі розбіжності при здійсненні аналізу заборгованості перед державним бюджетом. Так, якщо впродовж 2008 року податковий борг, що перебуває на обліку в органах стягнення до ДБУ становив 8632,8 млн. грн., а до місцевих бюджетів 853,4 млн. грн., то податковий борг по податкових надходженнях становив 6755,4 млн. грн. та 790,6 млн. грн. відповідно. Схожу ситуацію спостерігаємо впродовж усього аналізованого періоду, зокрема в 2013 році різниця між загальною сумою податкового боргу до державного бюджету та боргу по податкових надходженнях становить 781,8 млн. грн., а протягом 2014 року вона склала 1358,8 млн. грн.

Вважаємо, що включати таку заборгованість до загальної суми податкового боргу недоцільно, через що відбувається викривлення показників діяльності органів стягнення. В процесі здійснення нами попередніх досліджень запропоноване власне трактування суті податкового боргу. Наголошуємо на тому, що, передумовою виникнення податкового боргу є наявність та несвочасна сплата узгодженого податкового зобов'язання. У цьому контексті професор О. М. Тимченко відзначає, що борг по неподатковим надходженнях та борг перед цільовими фондами, що входять до складу бюджету недоцільно та некоректно відносити до податкового боргу [2]

Щодо виникнення заборгованості по неподаткових платежах до бюджетів всіх рівнів, то вони, виникають у випадку несплати грошового зобов'язання платника податків. Під грошовим зобов'язанням платника податків згідно Податкового кодексу України (ПКУ) розуміють суму коштів, яку платник податків повинен сплатити до відповідного бюджету як податкове зобов'язання та/або штрафну (фінансову) санкцію, що справляється з платника податків у зв'язку з порушенням ним вимог податкового законодавства та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи, а також санкції за порушення законодавства у сфері зовнішньоекономічної діяльності [3]. Схоже визначення наведено в Наказі ДПА України "Про затвердження Інструкції про порядок нарахування та погашення пені за платежами, що контролюються органами державної податкової служби", відповідно до якого грошове зобов'язання платника податків – це сума коштів, яку платник податків повинен сплатити до відповідного бюджету як податкове зобов'язання та/або штрафну (фінансову) санкцію, а також санкції за порушення законодавства у сфері зовнішньоекономічної діяльності [4]. Однак, найбільш вдалими вважаємо визначення, що наведено Законом України №2343 "Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом" відповідно до якого грошове зобов'язання – це зобов'язання боржника сплатити кредиторі певну грошову суму відповідно до цивільно-правової правочину (договору) та на інших підставах, передбачених законодавством України. До грошових зобов'язань відносяться також зобов'язання щодо сплати податків, зборів (обов'язкових платежів), страхових внесків на загальнообов'язкове державне пенсійне та інше соціальне страхування; зобов'язання, що виникають внаслідок неможливості виконання зобов'язань за договорами зберігання, підряду, найму (оренди), ренти тощо та які мають бути виражені у грошових одиницях. До складу грошових зобов'язань боржника, в тому числі зобов'язань щодо сплати податків, зборів (обов'язкових платежів), страхових внесків на загальнообов'язкове державне пенсійне та інше соціальне страхування, не включаються неустойка (штраф, пеня) та інші фінансові санкції, визначені на дату подання заяви до господарського суду, а також зобов'язання, які виникли внаслідок заподіяння шкоди життю і здоров'ю громадян, зобов'язання з виплати авторської винагороди, зобов'язання перед засновниками (учасниками) боржника – юридичної особи, що виникли з такої участі [5].

Звідси, поняття грошового зобов'язання є набагато ширшим за розуміння податкового зобов'язання платника податків. Наведені трактування даної дефініції лише підтверджують наші припущення, щодо неправильності та недоцільності включення сум такої заборгованості до податкового боргу. А тому, заборгованість по неподаткових платежах пропонуємо розуміти як бюджетну заборгованість платника податків (або заборгованість перед бюджетом).

Відтак, дослідження наявних дисбалансів в структурі податкового боргу будемо здійснювати за допомогою показників заборгованості платників податків виключно з податкових надходжень. Незважаючи на те, що така заборгованість перед місцевими бюджетами значно менше, а ніж перед державним бюджетом, впродовж останніх років її частка в загальній податковій заборгованості до зведеного бюджету суттєво підвищилась (рис. 1).

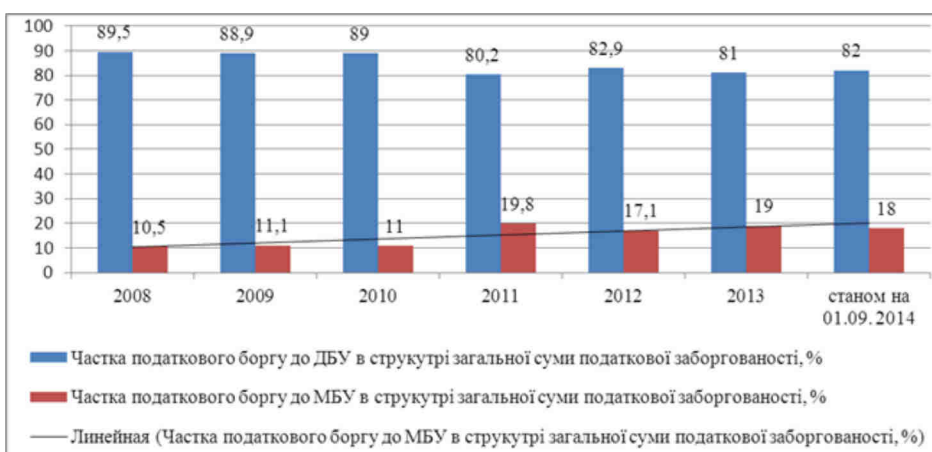

Рис. 1. Частка податкового боргу до ДБУ та МБУ в структурі податкової заборгованості до зведеного бюджету впродовж 2008 -2014 рр.*

*Джерело: розраховано на основі [1].

Аналіз показників наведених на рис. 1 свідчить про різке зростання частки податкового боргу до місцевих бюджетів в структурі податкового боргу до зведеного бюджету впродовж 2008-2011 рр. Так, якщо в 2008 року вона становила 10,5%, то в 2011 році майже 20% від усієї суми заборгованості. Протягом 2012-2014 рр. вона коливається в межах 17,1-19%.

Наявність таких дисбалансів пов'язана насамперед із нерівномірністю розподілу бюджетних надходжень та надмірною централізацією бюджетних ресурсів. Вважаємо, що проведення бюджетної реформи та здійснення бюджетної децентралізації дасть можливість зменшити розміри податкової заборгованості. Закріплення частини державних податків та зборів за місцевими бюджетами та надання більш широких повноважень органам місцевого самоврядування підвищить їхню мотивацію щодо скорочення податкової заборгованості та отримання додаткових бюджетних ресурсів.

Суттєво впливають на нерівномірність зростання податкового боргу наявні дисбаланси в його структурі, а саме в розрізі окремих податків та зборів (табл. 2).

Таблиця 2.

Динаміка податкового боргу в розрізі окремих податків та зборів впродовж 2008-2014 рр., млн. грн.*

	Податок на	Податок на	Податок на	Плата за	Єдиний	Акцизний
--	------------	------------	------------	----------	--------	----------

	доходи фізичних осіб	прибуток підприємств (ПнП)	додану вартість (ПДВ)	землю	податок	Податок
2008	195,4	2000,1	3847,7	270,1	12,6	600,4
2009	354,5	2342,7	4710,8	588,6	17,1	1222,0
2010	547,7	3864,4	6501,8	741,7	19,1	1340,1
2011	618,9	1612,8	3888,3	726,8	21,8	841,4
2012	567,7	1911,4	5370,5	971,2	46,4	97,7
2013	551,6	2550,5	6033,3	1129,5	110,1	17,3
2014 (станом на 01.09.2014)	1155,2	5776,9	10429,5	2252,0	251,4	347,3

*Джерело: складено на основі [1].

Діагностика податкової заборгованості в розрізі окремих податкових надходжень свідчить про наявність значної асиметрії в розмірах таких показників. Так, основна частка податкового боргу припадає на ПДВ та податок на прибуток підприємств. Динаміка податкового боргу з ПДВ та ПнП підприємств свідчить про його постійне зростання (за виключенням 2011 року). Якщо в 2008 році розмір заборгованості з ПДВ перед державним бюджетом становив 3847,7 млн. грн. або 51 % від загальної суми боргу то вже на кінець 2013 року така заборгованість зросла до 10429,5 млн. грн., що склало 56,2 % від загальної суми податкового боргу. Аналогічна ситуація простежується по податку на прибуток підприємств, частка якого в загальній сумі боргу на кінець 2013 року становила 23,8 % (рис. 2).

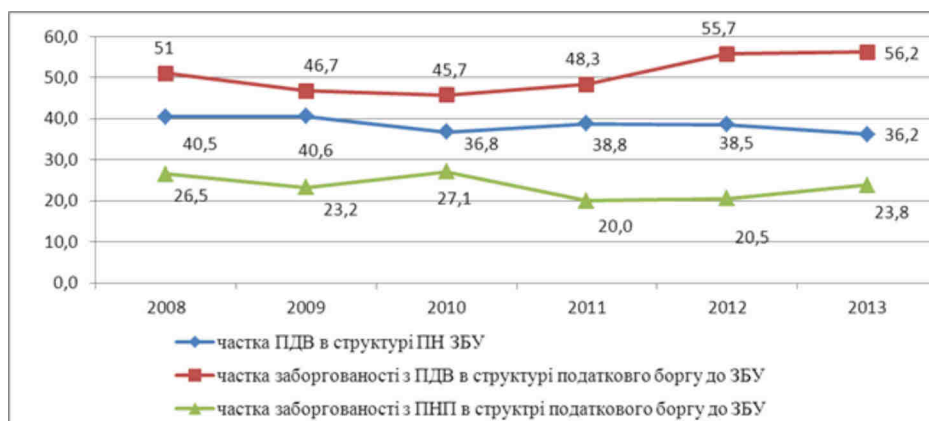

Рис. 2. Частка ПДВ в структурі податкових надходжень до зведеного бюджету та податкового боргу з ПДВ та ПнП в структурі податкового боргу до зведеного бюджету*

*Джерело: розраховано на основі [1; 6].

Підмітимо, що превалювання частки податкової заборгованості з ПДВ в структурі загального податкового боргу, насамперед пов'язано з місцем даного податку в структурі доходів зведеного бюджету. Логічно напрошується висновок про наявність пропорційності розмірів податкового боргу в залежності від ролі податкового платежу в структурі доходів бюджету. Однак, проведений аналіз засвідчує відсутність такої взаємозалежності. Зокрема, питома вага податкового боргу з ПДВ в структурі податкового боргу до Зведеного бюджету суттєво перевищує частку податкових надходжень з ПДВ до такого бюджету (див. рис. 2). Тому, на зростання розмірів заборгованості з ПДВ впливає ряд інших факторів, окрім його фіскальної ролі в доходах бюджету. Серед таких факторів на нашу думку, слід відзначити:

- складність адміністрування даного податку та відсутність превентивних заходів щодо недопущення податкового боргу з ПДВ;
- криміналізація та наявність механізмів маніпулювання ПДВ;
- непрофесійність та відсутність активних дій з боку фіскальних органів щодо мінімізації заборгованості з ПДВ;
- наявність значних сум несвоєчасно повернутого бюджетного відшкодування.

Вважаємо, що наявність таких дисбалансів позбавляє можливості скоротити розміри податкового боргу, а відтак напряму впливає на зростання його обсягів по окремих податках та зборах.

Належну увагу необхідно звернути також на внутрішні дисбаланси в структурі податкового боргу з податку на прибуток підприємств та організацій (табл. 3).

Таблиця 3.

Дисбаланси податкового боргу з податку на прибуток підприємств впродовж 2008-2014 рр., млн. грн. *

Роки		2008	2009	2010	2011	2012	2013	01.09. 2014
Податковий борг з ПнП	підприємств, що перебувають у державній власності	543,0	549,3	879,6	535,0	310,1	204,9	412,7
	підприємств, що перебувають у комунальній власності	237,9	175,8	177,8	132,5	122,1	123,3	139,5
	приватних підприємств	1011,9	1295,2	2509,7	652,7	1241,1	1598,5	3560,5

*Джерело: складено на основі [1].

Оскільки платниками податку на прибуток підприємств виступають суб'єкти господарювання – юридичні особи, які провадять господарську діяльність як на території України, так і за її межами, в незалежності від форми власності, то боржниками з даного платежу є як приватні підприємства так і ті, що перебувають в державній або ж комунальній власності. Оцінка стану заборгованості з ПНП підприємств, свідчить про суттєве переважання податкового боргу приватних підприємств. Так, в 2008 році розмір боргу становив 1011,9 млн. грн., що на 221,9 млн. грн. більше, а ніж борг комунальних та державних підприємств. Негативна тенденція зберігається впродовж 2009-2012 рр. протягом яких заборгованість з податку на прибуток приватних підприємств суттєво зростає і на кінець 2012 року становила 1241,1 млн. грн. проти 310,1 млн. підприємств державної форми власності та 122,1 млн. грн. підприємств комунальної форма власності.

З 2013 року Податковим кодексом передбачено сплату авансових внесків з податку на прибуток підприємств. Платниками таких внесків є підприємства, які отримали за попередній рік дохід, що перевищує 10 млн. грн. Таким чином вони щомісяця сплачують авансовий внесок з податку на прибуток у розмірі не менше 1/12 нарахованої до сплати суми податку за попередній звітний податковий рік без подання податкової декларації [3]. У складі річної податкової декларації платником податку подається розрахунок щомісячних авансових внесків, які мають сплачуватися у наступні дванадцять місяців. Визначена в розрахунку сума авансових внесків вважається узгодженою сумою грошових зобов'язань. Зауважимо, що такий підхід лише посилив негативні тенденції зростання податкової заборгованості приватних підприємств, адже саме вони в основному попадали під наведені критерії (табл. 4).

Таблиця 4.

Податкова заборгованість з авансових платежів по податку на прибуток підприємств в 2013-2014 рр.*

Роки		2013 млн. грн.	2014 (станом на 01.09) млн. грн.	Темп росту, %
Податковий борг з авансових внесків з ПНП	підприємств та організацій, що перебувають в державній власності	15,8	63,8	403,8
	підприємств та організацій комунальної власності	123,3	139,5	113,1
	приватних підприємств та організацій	132,1	450,2	340,8

*Джерело: розраховано та складено на основі [1].

Аналіз податкової заборгованості з авансових платежів показав, що заборгованість приватних підприємств з податку на прибуток підприємств зростає на 387 млн. грн. в 2013 році відносно 2012 року, це без заборгованості з авансових внесків, що становила 132,1 млн. грн. на кінець року. За вісім місяців 2014 року ситуація стала ще напруженішою, а розмір боргу приватних підприємств становив 3560,5 млн. грн., окрім того, темп росту заборгованості з авансових внесків лише за цей період становив 340%. Вважаємо, що запровадження норми щодо сплати авансових внесків з податку на прибуток є поспішним кроком та не виправдовує себе, адже це призвело не лише до "вимивання" обігових коштів підприємств, а й до значного зростання обсягів податкової заборгованості таких підприємств перед бюджетом.

На окрему увагу заслуговує облік податкового боргу за статусами. Вони визначаються шляхом оцінювання податкової заборгованості, яка виникла у платника податку та визначення ймовірності його погашення. Автори підручника "Управління податковим боргом" О.М. Десятнюк та Т.Я. Маршалок відзначають, що поділ на статуси необхідний для володіння податковим керуючим об'єктивною інформацією щодо боржника та можливість активно впливати на прискорення процесу погашення податкового боргу [7, с. 66].

Податковий борг може перебувати в інертному або ж дієвому статусі. Загалом ми погоджуємось із такою позицією, однак хотілось би відзначити що такий поділ є доволі умовним, адже податковий борг не статичне, а динамічне явище. Відтак, податковий борг, що перебуває в інертному статусі в найближчому періоді може його змінити. Органами стягнення наведено власний варіант поділу податкового боргу, який доволі часто суперечить із позицією вітчизняних науковців. Не вступаючи в дискусію щодо правильності того чи іншого підходу, проведемо аналіз опираючись на класифікацію, що наводиться контролюючими органами в сфері оподаткування. Основне наше завдання полягає у виявленні дисбалансів в розрізі окремих статусів (табл. 5).

Таблиця 5.

Структура податкового боргу за статусами впродовж 2008-2012 рр., млн. грн.

Роки	Інертний статус	Дієвий статус			
		Активний	Пасивний	При процедурі банкрутства	Безнадійний
2008	2301,3	3145,9	3363,8	4815,8	260,0
2009	4021,1	2459,8	5183,2	4735,9	338,2
2010	5060,9	4311,5	7072	6692	492,6
2011	2101,9	3862,9	7157,1	7748,4	292,2
2012	1375,2	2431,2	6158,9	8473,1	692,1

*Джерело: складено на основі [1].

Наведені в табл. 5 показники показують нерівномірність розподілу податкового боргу в розрізі окремих статусів. Звичайно, що основну увагу необхідно звернути на податковий борг, що перебуває в інертному статусі та активному стані дієвого статусу, оскільки їх розмір потрібно враховувати при здійсненні активних заходів із примусового стягнення податкового боргу. Податковому керуючому необхідно прикласти максимальних зусиль задля погашення такого податкового боргу (співбесіда з платником податків щодо можливості самостійного погашення, тощо) та недопущення переходу його до пасивного статусу. Однак, розміри саме такого боргу зростають з 2008 року по 2010 рік. Скорочення відбулось лише в 2011-2012 роках до 2101,9 млн. грн. та 1375,2 млн. грн. відповідно, проте, основною причиною цього стало не надходження коштів до бюджетів, а перехід значної частини боргу до пасивного статусу. Такі процеси чітко простежуються з огляду на динаміку податкового боргу, що перебуває в пасивному статусі. Зазначимо, що до такої заборгованості податковий керуючий не може застосувати жодних активних щодо її скорочення. Негативна динаміка пасивного податкового боргу, насамперед ілюструє неефективність вжитих заходів органами стягнення до податкового боргу, що перебував в інертному або активному стані дієвого статусу. Крім того, на увагу заслуговують розміри податкового боргу при процедурі банкрутства, що невпинно зростають впродовж аналізованого періоду та кінець 2012 року сягнули 8473,1 млн. грн. Звичайно існує можливість надходжень в рахунок погашення податкового боргу за рахунок продажу майна банкрута, проте такі надходження доволі незначні, що пов'язано із черговістю задоволення вимог кредиторів. Так, відповідно до закону №2343 "Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом" вимоги по податках та зборах задовольняються в третю чергу (після розрахунків по зарплаті, витраті пов'язані з провадження по справі про банкрутство, витрати фонду гарантування вкладу фізичних осіб та ін.), а по штрафних санкціях в шосту [5]. В основному такий борг в майбутньому набуває статусу безнадійного і банально списується без жодних надходжень. Щодо безнадійного податкового боргу то на кінець аналізованого періоду він становив 692,1 млн. грн., що в 2,7 рази більше, а ніж на початок. Такий борг є безумовними втратами бюджету.

Висновки. Проведена оцінка стану податкової заборгованості в Україні дозволила показати наявність внутрішніх дисбалансів в структурі податкового боргу, що полягають в наступному:

- по-перше, незважаючи на те, що основна частка податкового боргу сформована по платежах до державного бюджету протягом останніх років чітко простежується тенденція до зростання частки податкового боргу по платежах до місцевих бюджетів;

- по-друге, розподіл податкового боргу по окремих податках та зборах досить нерівномірний;

- по-третє, основна частина податкової заборгованості припадає на податок на додану вартість та податок на прибуток підприємств. Частка заборгованості з ПДВ перевищує 50% від загальної суми, а на кінець 2013 року вона сягнула 56,2%;

- по-четверте, запровадження норм щодо сплати авансових внесків з податку на прибуток підприємств негативно вплинуло на розміри податкового боргу з даного податку. Так, окрім такої заборгованості підприємствами усіх форм власності допущено податковий борг за авансовими платежами. Значне його зростання відбулось впродовж перших восьми місяців 2014 року;

- по-п'яте, протягом останніх років чітко простежується скорочення податкового боргу, який перебуває в інертному статусі з одночасним його зростанням підприємств та організацій, що перебувають в процедурі банкрутства.

Перспективи подальших досліджень. Проведений аналіз внутрішніх дисбалансів податкового боргу дозволив виявити основні проблеми, що безпосередньо призводять до наростання обсягів такої заборгованості. Відтак, в майбутніх дослідженнях основну увагу звернемо на дієвість способів та методів погашення податкового боргу, що використовуються органами стягнення.

Список використаних джерел.

1. Офіційний сайт Державної фіскальної служби України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua>
2. Тимченко О.М. Податковий борг в Україні: регіональний зріз / О.М. Тимченко // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://base.dnsgb.com.ua/files/journal/Aktualni-problemy-rozvytku-ekonomiky-regionu/2009_5_1/59.pdf
3. Податковий кодекс України від 02.12.2010 №2755-17 із змінами та доповненням від 01.10.2014. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
4. Наказ ДПА України від 17.12.2010 №953 “Про затвердження Інструкції про порядок нарахування та погашення пені за платежами, що контролюються органами державної податкової служби” . – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1350-10>
5. Закон України від 14.05.1992 №2343 “Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом” – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2343-12>
6. Офіційний сайт Державної казначейської служби України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://treasury.gov.ua/main/uk/index>
7. Десятнюк О.М. Управління податковим боргом: Навчальний посібник / О.М. Десятнюк, Т.Я. Маршалок. – Тернопіль : 2012. -340с.

References.

1. The official website of the State Fiscal Service of Ukraine, available at: <http://sfs.gov.ua>
2. Tymchenko O. M. Tax debt in Ukraine: regional aspects, available at: http://base.dnsgb.com.ua/files/journal/Aktualni-problemy-rozvytku-ekonomiky-regionu/2009_5_1/59.pdf
3. The Verkhovna Rada of Ukraine (2010), Tax Code of Ukraine, available at: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
4. The State Tax Administration of Ukraine (2010), Order “On approval of the Instruction on the procedure of calculation and repayment of interest fine concerning payments controlled by the authorities of the State Tax Service”, available at: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1350-10>
5. The Verkhovna Rada of Ukraine (1992), Law of Ukraine “On restoring debtor’s solvency or declaring a debtor bankrupt”, available at: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2343-12>
6. The official website of the State Treasury Service of Ukraine, available at: <http://treasury.gov.ua/main/uk/index>
7. Desjatnyuk O. M., Marshalok T. Ya. (2012), Upravlinnia podatkovym borgom [Tax Debt Management], Vektor, Ternopil, Ukraine.

Стаття надійшла до редакції 19.11.2014 р.

ТОВ "ДКС Центр"